

บริบททางสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการรับรู้
ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดงเจนวิทยาคม อำเภอภูกามยาว จังหวัดพะเยา*
**Social Context Related to Alcohol Drinking and Self Perception to
Alcohol Consumption of Junior High School Students in Dongjen
Witthayakhom, Phukamyao District, Phayao Province**

ปิยพร สิงห์คำ**
ดร.ลิวลี รัตนปัญญา***
ดร.สามารถ ใจดีเยี่ยม****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบททางสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดงเจนวิทยาคม อำเภอภูกามยาว จังหวัดพะเยา จำนวน 111 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน Chi-square Test, Mann-Whitney U test, Kruskal-Wallis test ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกอายุ 12 ปี สาเหตุสำคัญที่ทำให้เริ่มดื่มแอลกอฮอล์ คือ อยากรลอง เครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์ที่นิยมดื่มมากที่สุด คือ เบียร์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนในกลุ่ม (p -value < 0.0001) การดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ความสัมพันธ์กับเพื่อนสนิทกันมากขึ้น (p -value < 0.0001) การขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้เด็กอายุต่ำกว่า 18 ของร้านค้าในชุมชน (p -value < 0.015) และระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน (p -value < 0.0001) โดยผลการศึกษานี้นำไปสู่ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อวางแผนป้องกันและลดปัจจัยเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มวัยรุ่นต่อไป

*วิทยานิพนธ์ในหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
**นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
***อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
****ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Abstract

The objective of this research was to study the social context affected to the decision of alcohol consumption and self-efficacy of drinking refusal of 9 grade students in Dongjen Witthayakom School, PhuKamYao District, Phayao Province. The samples were 111 students. The data was collected by questionnaire. The Data were analyzed using statistical by percentage, average, standard deviation, Chi-square Test, Mann-Whitney U test, Kruskal-Wallis test. The findings revealed that the age of the first alcohol consumption was 12 years old. The main reason was eager. The most popular beverage was beer.

Factors associated with alcohol consumption was alcohol and peers regarding intimacy (p -value < 0.0001), drinking alcohol toget intimate with friends (p -value < 0.0001), the alcohol selling to underage children 18 years (p -value < 0.015), and time of purchase (p -value < 0.0001) were sign ificantly correlated with decision of alcohol consumption in youth. The results of this study contribute to the knowledge and understanding of the factors that were associated with alcohol drinking that can be planned and reduced risk factors for alcohol consumption in adolescents.

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ในภูมิภาคเอเชีย ประเทศไทยถูกจัดเป็นประเทศที่มีการดื่มแอลกอฮอล์เป็นอันดับ 3 รองลงมาจากญี่ปุ่น โดยมีอัตราการดื่มอยู่ที่ร้อยละ 30 ของประชากรในประเทศ (ทักษพล ธรรมรังสี, 2556) กลุ่มวัยที่มีสถิติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นในช่วง 10 ปีย้อนหลัง ได้แก่ เยาวชนอายุ 15-24 ปี โดยพบสถิติการดื่มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 21.6 ใน พ.ศ. 2544 เป็นร้อยละ 25.2 ใน พ.ศ. 2557 การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นเป็นพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อหลายประการทั้งต่อตัวผู้ดื่มและผู้อื่น สำหรับผลกระทบต่อด้านร่างกาย การดื่มแอลกอฮอล์จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของสมอง เซอร์วิญญา ทำให้ผลการเรียนตกต่ำ เกิดโรคอ้วน อีกทั้งยังเป็นสาเหตุของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ อุบัติเหตุบนท้องถนน และการติดสุราเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่อีกด้วย (บัณฑิต ศรีไพศาล และคณะ, 2553; สาวตรี อัษณางค์กรชัยและคณะ, 2554) ส่วนผลกระทบต่อด้านจิตใจจากการดื่มแอลกอฮอล์พบว่า การดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยเสริมให้เกิดการฆ่าตัวตาย (ทักษพล ธรรมรังสี, 2556)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นนั้นได้มีการทำวิจัยไว้หลากหลาย โดยประเด็นที่ชักจูงให้วัยรุ่นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หลักๆ มีด้วยกัน 3 ประการ อันดับหนึ่งคือ ดื่มเพื่อเข้าสังคม/การสังสรรค์ร้อยละ 41.9 อันดับสอง คือ ดื่มตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวนดื่มร้อยละ 27.3 และอันดับสาม คือ อยากทดลองดื่มร้อยละ 24.4 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557) นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ เช่น สื่อบุคคลตามแฟชั่นความเชื่อค่านิยมการดำเนินชีวิตของชุมชน ประเพณีต่างๆ รวมทั้งนโยบายการผลิตและการค้าสุราเสรีเป็นสินค้าในชุมชน ตลอดจนทัศนคติของเด็กวัยรุ่นที่มีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ว่าเป็นการแสดงถึงความเป็นผู้ใหญ่ที่สนับสนุนให้วัยรุ่นดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น และมีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับการดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น (จินตนา คำแก่น, 2548 ; อรทัย วลีวงศ์ และคณะ, 2553; จิรัชยา บุญปัญญา และคณะ, 2557) อย่างไรก็ตามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชนก็มีความแตกต่างกันไปตามบริบทชุมชนในแต่ละพื้นที่

สถานการณ์การติ่มสุราของเด็กและเยาวชนในชุมชนจังหวัดพะเยาพบว่าการติ่มสุรา ในระดับสูงและกระจายไปทุกพื้นที่ ทั้งในเขตเมือง กึ่งเมืองกึ่งชนบท และชนบท ซึ่งรูปแบบของพฤติกรรมมีความคล้ายคลึงกัน โดยมีปัจจัยสำคัญ คือ การเลียนแบบอย่างผู้ใหญ่ในชุมชนที่มีการบริโภคสุราในระดับสูง และโอกาสในการติ่มสุราของคนใกล้ชิดอยู่ในวิถีชีวิต และวิถีชุมชน จากรายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รายจังหวัด พ.ศ. 2554 จังหวัดพะเยามีความชุกของนักติ่มเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ ทั้งความชุกในการติ่มของผู้ใหญ่และวัยรุ่น พบความชุกของนักติ่มที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป ร้อยละ 56.4 และความชุกของนักติ่มในประชากรวัยรุ่น (อายุ 15-19 ปี) ร้อยละ 30.4 จึงส่งผลให้ดัชนีคะแนนความเสี่ยงต่อปัญหาแอลกอฮอล์ของจังหวัดพะเยาเท่ากับ 0.76 คิดเป็นอันดับที่ 1 ของประเทศไทย (สุรศักดิ์ ไชยสงค์, กัณณพนธ์ ภัคดี เศรษฐกุล และทักษพล ธรรมรังสี, 2556)

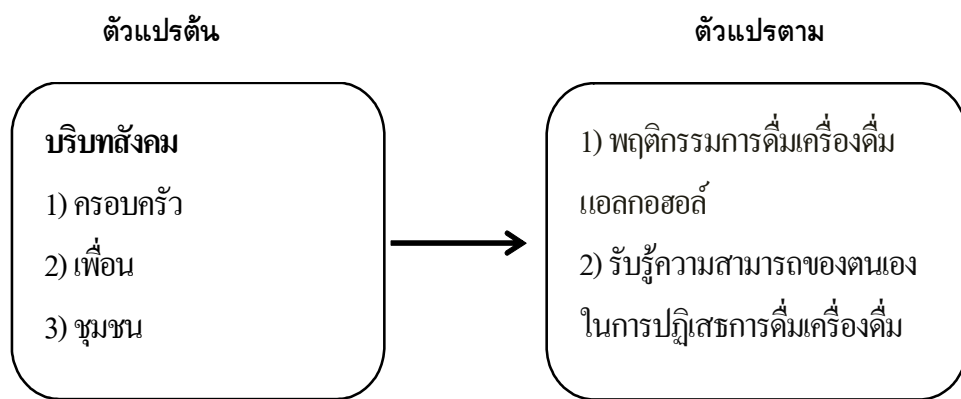
จากสภาพปัญหาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาบริบททางสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อการติ่มเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์ และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการติ่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดงเจนวิทยาคม อำเภอภูกามยาว จังหวัดพะเยา เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีความชุกของนักติ่มหน้าใหม่สูงที่สุดในประเทศ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินงานเฝ้าระวังพฤติกรรมกรรมการติ่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น และลดการเพิ่มจำนวนนักติ่มหน้าใหม่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบททางสังคมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจติ่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดงเจนวิทยาคม อำเภอภูกามยาว จังหวัดพะเยา
2. เพื่อศึกษาบริบททางสังคมที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการติ่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดงเจนวิทยาคม อำเภอภูกามยาว จังหวัดพะเยา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional study) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบริบททางสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจติ่มเครื่องดื่ม

ดื่มแอลกอฮอล์และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการติ่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดงเจนวิทยาคม อำเภอภูกามยาว จังหวัดพะเยา โดยมีรายละเอียดในการศึกษาดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดงเจนวิทยาคม อำเภอภูพาน จังหวัดพะเยา จำนวน 111 คน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) เนื่องจากพบความชุกของนักดื่มจังหวัดพะเยามีอายุในช่วง 15 ปี โดยอายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ระหว่าง 14-16 ปี และเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย อารมณ์และสังคม จึงเป็นกลุ่มเป้าหมายที่น่าสนใจในการศึกษาครั้งนี้เพื่อป้องกัน นักดื่มหน้าใหม่ต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยพัฒนามาจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่ผ่านมาของมณฑลนา ขอนดอก (2555), พงษ์ศักดิ์ อ้นมอย (2553), จุฑาวดี กมลพรมงคล (2555) และวิจิตรา ปัญญาชัย, นันทนา ศรีสมบัติ, และทรงพิลาส วงศ์ใหญ่ (2550) โดยมีจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 42 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นลักษณะเลือกตอบและเติมข้อความ ประกอบด้วยข้อคำถามที่เกี่ยวกับ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 11 ข้อ 2) ข้อมูลเพื่อน จำนวน 4 ข้อ 3) ข้อมูลครอบครัว จำนวน 4 ข้อ และ 4) ข้อมูลชุมชน จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวน 15 ข้อ เป็นคำถามปลายปิดมีลักษณะมาตรวัดเป็นแบบลิเคิร์ต (Likert Scales) แบ่งเป็น 4 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ มั่นใจอย่างยิ่งให้คะแนน 4, ค่อนข้างมั่นใจให้คะแนน 3, ค่อนข้างไม่มั่นใจให้คะแนน 2 และไม่มั่นใจเลยให้คะแนน 1 และสรุปผลเป็น 3 ระดับ คือ ระดับมาก, ระดับปานกลาง และระดับน้อย

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) ในโรงเรียนจุนวิทยาคม ซึ่งมีบริบทใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คนผลการทดสอบ พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.89

วิธีการเก็บข้อมูล

1) ส่งหนังสือขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมกับแบบฟอร์มแสดงความยินยอมจากผู้ปกครองและผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมของสำนักงานกระทรวงสาธารณสุขจังหวัดพะเยา เลขที่ 10/2559

2) พบอาจารย์ผู้ประสานงานเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยเพื่อขอความร่วมมือ

3) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างด้วยผู้วิจัยเองโดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามในช่วงเวลาที่ทางโรงเรียนพิจารณาว่ามีความเหมาะสมและไม่เป็นการรบกวนการเรียนการสอนของโรงเรียน ในการตอบแบบสอบถามผู้ตอบแบบสอบถามไม่ต้องระบุชื่อนามสกุลแบบสอบถามที่นักเรียนแต่ละคนตอบแล้วจะถูกเก็บเข้าซองปิดผนึกอย่างมิดชิดและใส่ลงในกล่องที่บับที่จัดวางโดยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 30-40 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้มีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) ใช้สถิติร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อบรรยายคุณลักษณะประชากรครอบครัว เพื่อน ชุมชน และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง

2) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยครอบครัว เพื่อน และชุมชน ที่มีความสัมพันธ์ต่อการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square test) แมน-วิทนี (Mann-Whitney U test) และคัลสคอล-วอลลิส (Kruskal-Wallis test)

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลทั่วไปผลการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 14 ปี ร้อยละ 65.8 เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยส่วนใหญ่ได้รับความรู้เกี่ยวกับเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ ร้อยละ 94.6 แหล่งข้อมูลที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์มากที่สุดคือ ครู/ผู้ปกครอง ร้อยละ 44.5 นักเรียนส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ร้อยละ 50.5 บุคคลที่ให้ค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนแก่นักเรียนคือ บิดามารดา ร้อยละ 96.5 รายรับเฉลี่ยต่อเดือนที่นักเรียนได้รับคือ 837.98 บาท บุคคลในครอบครัวที่ให้ความรักและเอาใจใส่มากที่สุดคือบิดามารดา ร้อยละ 52.3 และบุคคลในครอบครัวที่นักเรียนปรึกษามากที่สุดคือ บิดามารดา ร้อยละ 47.7 ส่วนพฤติกรรมกรรมการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ พบว่า ปัจจุบันนักเรียนส่วนใหญ่ตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ ร้อยละ 62.2 และตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ครั้งแรกเมื่ออายุ 12 ปี ร้อยละ 40.6 สาเหตุของการตีพิมพ์ครั้งแรกคือ อายากลอง ร้อยละ 60.9 บุคคลที่ตีพิมพ์ครั้งแรกคือ เพื่อน ร้อยละ 89.9 ความถี่ในการตีพิมพ์จะตีพิมพ์บ้างเป็นบางครั้งไม่เกิน 1 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 67.3 โดยปฏิบัติกริยาของสมาชิกในครอบครัวทราบแต่ไม่ว่าอะไร ร้อยละ 67.3 โอกาสที่ตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์คือ งานเทศกาลประเพณีต่างๆ (เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ สลากภัต เป็นต้น) ร้อยละ 98.2 สถานที่ที่ตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์คือบ้านเพื่อน ร้อยละ 65.5 อาการที่เกิดขึ้นขณะตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ร้อยละ 70.9 คือสับสนนานตื่นตัว อาการที่เกิดขึ้นหลังจากการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ร้อยละ 42.6 คือ เวียนหัวและอาเจียนอย่างหนัก สำหรับคนที่ไม่ตีพิมพ์เหตุผลสำคัญที่ทำให้ไม่ตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์คือไม่ชอบกลิ่นและรสชาติ ร้อยละ 31.5

ส่วนที่ 2 ข้อมูลบริบททางสังคม

ในส่วนข้อมูลบริบททางสังคมแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลเพื่อน ข้อมูลครอบครัว และข้อมูลชุมชน

ข้อมูลเพื่อน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีเพื่อนในกลุ่มตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ ร้อยละ 71.2 ซึ่งเพื่อนในกลุ่มเคยชวนตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ ร้อยละ 70.3 โดยนักเรียนส่วนใหญ่ยอมรับว่าเพื่อนที่คบมีอิทธิพลต่อการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ร้อยละ 55.0 และส่วนใหญ่คิดว่า การตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ทำให้ความสัมพันธ์กับสนิทกันมากขึ้นร้อยละ 55.9 ข้อมูลครอบครัว ผลการศึกษาพบว่าในช่วง 12 เดือน ที่ผ่านมาพ่อแม่/ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่เคยตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ และปัจจุบันยังตีพิมพ์อยู่ร้อยละ 94.6 นอกจากนี้ยังเคยเห็นพ่อแม่/ผู้ปกครองตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ให้เห็นต่อหน้าในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ร้อยละ 91.9 ส่วนใหญ่เคยเห็นหน้าหน้าๆ ครั้ง (4-7วัน/ปี) ร้อยละ 52.0 โดยโอกาสที่พ่อแม่/ผู้ปกครองตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์มากที่สุดคือ ในงานเทศกาลท้องถิ่น (เช่นงานวัด, งานสงกรานต์, งานทอดกฐิน) ร้อยละ 41.9 อย่างไรก็ตามส่วนใหญ่พ่อแม่/ผู้ปกครองไม่เคยใช้ให้ไปซื้อเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ ร้อยละ 56.8 และไม่เคยชักชวนตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ด้วยกัน ร้อยละ 87.4

ข้อมูลชุมชน ผลการศึกษาพบว่าชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่มีร้านที่ขายเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ร้อยละ 96.4 ปัจจุบันชุมชนของนักเรียนมีการตีพิมพ์แอลกอฮอล์ร้อยละ 100.0 ซึ่งชุมชนมีการหมุนเวียนกันเป็นเจ้าของตั้งวงตีพิมพ์แอลกอฮอล์หลังทำงานเสร็จเป็นบางครั้ง ร้อยละ 84.7 ถึงแม้จะมีการประกาศห้ามขายเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ให้เด็กอายุต่ำกว่า 18 แต่ก็ยังพบว่าในชุมชนยังมีการขายเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ให้เด็กอายุต่ำกว่า 18 ร้อยละ 43.2 นอกจากนี้นักเรียนยังสามารถซื้อเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ได้ภายใน 10 นาที ร้อยละ 50.5 และส่วนใหญ่ในชุมชนมีสถานที่ผลิตสุรากลั่น/สุราชุมชน/สุราพื้นเมือง ร้อยละ 65.8 อย่างไรก็ตามชุมชนยังมีการตั้งวงตีพิมพ์แอลกอฮอล์ร่วมกันทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ร้อยละ 74.8

ส่วนที่ 3 การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธ การตีเครื่องตีแอลกอฮอล์

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธ
การตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่ม
ตัวอย่างมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธ
การตีเครื่องตีแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลางที่
ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า ข้อที่มีความสามารถในการปฏิเสธ ปานกลาง ได้แก่
อยู่ในงานเลี้ยงสังสรรค์ต่างๆ เช่น งานวันเกิด ($\bar{X} = 2.29 \pm 0.77$),
เมื่อเพื่อนชวนให้นักเรียนตีนักเรียนสามารถ
ปฏิเสธได้ทันที ($\bar{X} = 2.72 \pm 0.86$), ผลองชนะการแข่งขัน
ฟุตบอลระหว่างระดับชั้น ($\bar{X} = 2.83 \pm 1.25$) เป็นต้น

ส่วนที่ 4 ปัจจัยทางบริบทสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการ ตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนดงเจนวิทยาคม อำเภอภูพานยาว จังหวัด พะเยา

ผลการศึกษาพบว่า บริบททางสังคมที่มีความ
สัมพันธ์ต่อการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดงเจนวิทยาคม อำเภอ
ภูพานยาว จังหวัดพะเยา ได้แก่ การตีเครื่องตี
แอลกอฮอล์ของเพื่อนในกลุ่ม การตีเครื่องตีแอลกอฮอล์
ทำให้ความสัมพันธ์กับเพื่อนสนิทกันมากขึ้น การขาย
เครื่องตีแอลกอฮอล์ให้เด็กอายุต่ำกว่า 18 ของร้านค้าใน
ชุมชน และระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องตีในชุมชน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (ตารางที่ 1) สรุปได้ว่า
บริบทสังคมในส่วนของเพื่อนและความสะดวกในการ
เข้าถึงแหล่งจำหน่ายเครื่องตีแอลกอฮอล์ในชุมชนมี
อิทธิพลต่อการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดงเจนวิทยาคม อำเภอ
ภูพานยาว จังหวัดพะเยา

ตารางที่ 1 บริบททางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดงเจนวิทยาคม อำเภอภูพาน จังหวัดพะเยา (n=111)

บริบททางสังคม	การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์			χ^2	Sig.
	ปัจจุบันดื่ม n (%)	เคยดื่มแต่ เลิกแล้ว n (%)	ไม่เคยดื่ม n (%)		
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนในกลุ่ม					
ดื่ม	49 (62.0%)	12 (15.2%)	18 (22.8%)	26.461	<0.0001*
ไม่ดื่ม	6 (18.8%)	2 (6.2%)	24 (75.0%)		
การมีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนในกลุ่ม					
มี	48 (78.7%)	6 (9.8%)	7 (11.5%)	48.906	<0.0001*
ไม่มี	7 (14.0%)	8 (16.0%)	35 (70.0%)		
ความคิดเห็นต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทำให้ความสัมพันธ์กับเพื่อนสนิทกันมากขึ้น					
เห็นด้วย	48 (77.4%)	6 (9.7%)	8 (12.9%)	46.054	<0.0001*
ไม่เห็นด้วย	7 (14.3%)	8 (16.3%)	34 (69.4%)		
เคยเห็นพ่อแม่/ผู้ปกครองดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่					
ไม่เคยดื่มเลย	3 (100.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	3.789	0.435
เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	2 (66.7%)	0 (0.0%)	1 (33.3%)		
เคยปัจจุบันยังดื่มอยู่	50 (47.6%)	14 (13.3%)	41 (39.0%)		
การชักชวนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของพ่อแม่/ผู้ปกครอง					
ไม่เคย	45 (46.4%)	12 (12.4%)	40 (41.2%)	4.342	0.362
บ่อย	1 (100.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)		
นานๆ ครั้ง	9 (69.2%)	2 (15.4%)	2 (15.4%)		
ร้านค้าในชุมชนมีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้เด็กอายุต่ำกว่า 18 หรือไม่					
ขายให้ทุกร้าน	28 (58.3%)	0 (0.0%)	20 (41.7%)	12.333	0.015*
ขายให้บางร้าน	14 (43.8%)	7 (21.9%)	11 (34.4%)		
ไม่ขาย	13 (41.9%)	7 (22.6%)	11 (35.5%)		

ตารางที่ 1 (ต่อ)

บริบททางสังคม	การตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์			χ^2	Sig.
	ปัจจุบันตีพิมพ์	เคยตีพิมพ์แต่เลิกแล้ว	ไม่เคยตีพิมพ์		
	n (%)	n (%)	n (%)		
ในชุมชนมีการตั้งวงตีพิมพ์แอลกอฮอล์ร่วมกันโดยไม่แบ่งแยกเด็ก/ผู้ใหญ่หรือไม่					
มี	16 (57.1%)	4 (14.3%)	8 (28.6%)	1.369	0.504
ไม่มี	39 (47.0%)	10 (12.0%)	34 (41.0%)		
บริเวณที่อาศัยอยู่ที่สามารถซื้อเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ได้ง่ายเพียงใด					
หาซื้อได้ภายใน 5 นาที	32 (76.2%)	6 (14.3%)	4 (9.5%)	24.843	<0.0001*
หาซื้อได้ภายใน 10 นาที	20 (35.7%)	6 (10.7%)	30 (53.6%)		
หาซื้อได้ภายใน 30 นาที	3 (23.1%)	2 (15.4%)	8 (61.5%)		

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ส่วนที่ 5 บริบททางสังคมที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิบัติเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดงเจนวิทยาคม อำเภอภูพาน จังหวัดพะเยา

ผลการศึกษาพบว่าบริบททางสังคมแบ่งออกเป็น

3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลเพื่อน ข้อมูลครอบครัวและข้อมูลชุมชนไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิบัติเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดงเจนวิทยาคม อำเภอภูพาน จังหวัดพะเยา ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2 บริบททางสังคมที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดงเจนวิทยาคม อำเภอภูพาน จังหวัดพะเยา (n=111)

การรับรู้ความสามารถของตนเอง	จำนวน(n)	Mean Rank	Z	Sig.
การดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนในกลุ่ม				
ดื่ม	79	55.75	-0.132	0.895
ไม่ดื่ม	32	56.63		
กลุ่มเพื่อนที่คบมีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์				
มีอิทธิพล	61	55.38	-0.228	0.820
ไม่มีอิทธิพล	50	56.76		
ความคิดเห็นต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทำให้ความสัมพันธ์กับเพื่อนสนิทกันมากขึ้น				
เห็นด้วย	62	53.99	-0.748	0.454
ไม่เห็นด้วย	49	58.54		
เคยเห็นพ่อแม่/ผู้ปกครองดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่				
ไม่เคยเห็นดื่มเลย	3	79.50	1.978	0.372
เคยเห็นดื่มแต่เลิกแล้ว	3	65.17		
เคยปัจจุบันยังดื่มอยู่	105	55.07		
การชักชวนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของพ่อแม่/ผู้ปกครอง				
ไม่เคย	97	57.58	5.529	0.063
บ่อย	1	103.50		
นานๆ ครั้ง	13	40.58		
ร้านค้าในชุมชนมีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้เด็กอายุต่ำกว่า 18 หรือไม่				
ขายให้ทุกร้าน	48	59.23	1.001	0.606
ขายให้บางร้าน	32	52.13		
ไม่ขาย	31	55.00		
การตั้งวงดื่มแอลกอฮอล์ร่วมกันทั้งเด็กและผู้ใหญ่ในชุมชน				
มีการตั้งวง	28	57.84	-0.354	0.723
ไม่มีการตั้งวง	83	55.38		
บริเวณที่อาศัยอยู่ที่สามารถซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่ายเพียงใด				
หาซื้อได้ภายใน 5 นาที	42	55.48	0.020	0.990
หาซื้อได้ภายใน 10 นาที	56	56.39		
หาซื้อได้ภายใน 30 นาที	13	56.00		

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษา พบว่าพฤติกรรมการตีของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เริ่มตีเครื่องตีแมลงกอลครั้งแรกเมื่ออายุ 12 ปี ซึ่งมีอายุน้อยกว่าการรายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องตีแมลงกอลในสังคมไทย ประจำปี 2558 ของนพพล วิทย์วรพงศ์ และกรรณจรรยา สุขรุ่ง (2559) กล่าวว่าอายุเฉลี่ยวัยรุ่นที่เริ่มตีแมลงกอลครั้งแรก คือ อายุ 16.7 ปีอย่างไรก็ตามมีรายงานการวิจัยของณรงค์ชัย หัตถิ (2553) และมณฑนา ขอนดอก (2555) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมการตีแมลงกอลเริ่มต้นในช่วงอายุเฉลี่ย 12 ปี และ 12.3 ปี ตามลำดับ สาเหตุสำคัญที่ทำให้เริ่มตีคืออยากลอง และมีการตีแมลงกอลด้วยกันกับเพื่อนในปริมาณ 2 แก้วความถี่ในการตีอยู่ในช่วง 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ สอดคล้องผลการวิจัยของพงษ์ศักดิ์ อ้นมอย (2553), มณฑนา ขอนดอก (2555) และโสภิตา เหมะหมาย (2556) ที่พบว่าการตีเครื่องตีแมลงกอลของเด็กวัยรุ่นส่วนใหญ่ตีแมลงกอลด้วยกันกับเพื่อน และมีปริมาณการตีเครื่องตีแมลงกอลประมาณ 2-3 แก้วต่อครั้ง โดยโอกาสที่ตีเครื่องตีแมลงกอลคืองานเทศกาลประเพณีต่างๆ (เช่น ปีใหม่, สงกรานต์, สลากภัต เป็นต้น)

บริบทสังคมที่มีอิทธิพลต่อการตีเครื่องตีแมลงกอลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดงเจนวิทยาคม อำเภอภูพาน จังหวัดพะเยา ประกอบด้วยสองประเด็นหลักได้แก่ 1) เพื่อนและ 2) การเข้าถึงเครื่องตีแมลงกอลในชุมชนนักเรียนที่มีเพื่อนในกลุ่มตีเครื่องตีแมลงกอลเพิ่มโอกาสการตีมากกว่านักเรียนที่เพื่อนในกลุ่มไม่ตีเครื่องตีแมลงกอล เนื่องจากในวัยรุ่นนั้นเพื่อนเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมเป็นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักเรียนที่ติดเพื่อน เวลาส่วนใหญ่จึงเที่ยวเล่นกับเพื่อนมีการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันบ่อยๆ จนเกิดพฤติกรรมเลียนแบบ ผลก็คือนักเรียนที่มีเพื่อนสนิทตีเครื่องตีแมลงกอลจะมีพฤติกรรมการตีเครื่องตีแมลงกอลมากกว่านักเรียนที่ไม่มีเพื่อนสนิทตีเครื่องตีแมลงกอลหลายเท่า (ปรียาพร ศุภษร, 2550; อนงค์ ดิษฐ์สังข์, 2550) อีกส่วนหนึ่งที่มีปัจจัยมาจากเพื่อนคือ

การถูกชักชวนให้ตีเครื่องตีแมลงกอล โดยวัยรุ่นที่ถูกเพื่อนชักชวนให้ตีแมลงกอลมีโอกาสที่จะตีแมลงกอลมากกว่าวัยรุ่นที่ไม่ถูกชักชวน เนื่องจากการชักชวนเป็นการสนับสนุนทางสังคมในระดับกลุ่มเพื่อน ทำให้วัยรุ่นที่ถูกชักชวนต้องแสดงพฤติกรรมเพื่อให้เกิดการยอมรับของกลุ่มและเป็นการตอบสนองความท้าทายและวัยรุ่นส่วนใหญ่คิดว่าการตีแมลงกอลจะทำให้สนิทกับเพื่อนมากขึ้น ซึ่งการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาของพรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ (2552) ที่พบว่าสาเหตุที่สำคัญของการตีแมลงกอลครั้งแรกคือเพื่อนชักชวนโดยเฉพาะจากเพื่อนสนิทแสดงให้เห็นว่าการอยู่ในสังคมที่เพื่อนตีเครื่องตีแมลงกอลทำให้ตนเองตีเครื่องตีแมลงกอลไปด้วย และไม่กล้าปฏิเสธ เมื่อถูกกลุ่มเพื่อนชวนให้ตีแมลงกอล เพราะกลัวว่าจะไม่ได้รับการยอมรับและไม่ให้เข้ากลุ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยสุรากับพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน : กรณีศึกษาในชุมชนจังหวัดพะเยา จากข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าเหตุผลหลักของการตีแมลงกอลของเด็กและเยาวชน คือ ปฏิเสธเพื่อนไม่ได้ กลัวเสียเพื่อน (วิจิตรา ปัญญาชัย, นันทนา ศรีสมบัติ, และทรงพิลาส วงศ์ใหญ่, 2550) ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีพัฒนาการของ Erikson (1993) ที่กล่าวว่ามนุษย์ในช่วงอายุ 13-20 ปี อยู่ในช่วงการแสวงหาอัตลักษณ์ของบุคคล (Identity vs. Role Confusion) โดยพัฒนาการทางสังคมของคนวัยนี้จะให้ความสนใจและต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนมากที่สุด

ด้านความสะดวกในการเข้าถึงเครื่องตีแมลงกอลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตีเครื่องตีแมลงกอลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่ชุมชนที่พ่อกาัยสามารถหาซื้อเครื่องตีแมลงกอลได้ง่ายโดยใช้เวลาในการหาซื้อเพียง 5 นาที และมีการขายให้แก่วัยรุ่นที่มีอายุไม่ถึง 18 ปีอีกด้วย ซึ่งถือว่าผิดพระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องตีแมลงกอล พ.ศ. 2551 ดังนั้นหน่วยงานของภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทำการควบคุมอย่างเคร่งครัดในการจำหน่ายเครื่องตีแมลงกอลเหล่านี้ให้กับกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสาวิตรี อังษณงค์กรชัย และคณะ (2551) พบว่านักเรียนใช้เวลาเพียงประมาณ 12-14 นาทีก็

สามารถหาซื้อสุราได้โดยนักเรียนสายอาชีพประมาณครึ่งหนึ่งสามารถซื้อสุราได้เองโดยที่ผู้ชายไม่ได้ตรวจบัตรประจำตัวประชาชนและยังสามารถหาซื้อสุราได้จากร้านค้ารอบบริเวณโรงเรียนอีกด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของโสฬสุวรรณ อินทลลิต (2552) ที่พบว่าปัจจัยเอื้อต่อการดื่มแอลกอฮอล์กับการใช้ยาเสพติดในวัยรุ่นคือการเข้าถึงแหล่งที่มีสารเสพติดชนิดนั้นๆ ได้ง่าย ซึ่งในปัจจุบันจะเห็นว่าแหล่งหรือร้านจำหน่ายสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอยู่มากมายทั้งในเมืองและในชนบทซึ่งเป็นปัจจัยเอื้อให้ผู้ดื่มหน้าเก่าและหน้าใหม่มีความสะดวกและง่ายในการจัดหาดื่มซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยสุรากับพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน : กรณีศึกษาในชุมชนจังหวัดพะเยา ผลการศึกษา พบว่าเหล้าเบียร์ยี่ห้อต่างๆ ที่มีขายในร้านค้ามีให้เลือกมากมายและราคาถูก โดยมีให้เลือกตั้งแต่เบียร์ขวดละ 35 บาท 3 ขวดราคา 100-115 บาท ส่วนเหล้ามีตั้งแต่ราคา 150 บาทขึ้นไปนอกจากนี้การโฆษณาในสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ ละคร ภาพยนตร์ และโดยเฉพาะการโฆษณาในลักษณะจัดเป็นซุ้มเบียร์หรือลานเบียร์มีดนตรีนักร้องเป็นสาเหตุหนึ่งที่กระตุ้นให้คนอยากดื่มสุรามากขึ้นสังเกตได้จากในงานเทศกาลต่างๆ เช่น งานลอยกระทง, งานกาชาด และงานฤดูหนาวซึ่งในช่วงฤดูหนาวจะมีการจัดซุ้มเบียร์ทั้งในตัวเมืองพะเยาและในทุกตำบลอำเภอมีการตกแต่งร้านเพื่อเชิญชวนให้ไปดื่ม เป็นสถานที่ที่เด็กวัยรุ่นรวมตัวดั่งคำพูดของเด็กชายชั้นมัธยมต้นรายหนึ่งในพื้นที่กิ่งเมืองกิ่งชนบทบอกว่า "ผมกับเพื่อนไม่อยากจะกินเท่าไรแต่เข้าไปเที่ยวผ่านแล้วเห็นบรรยากาศเห็นร้านแล้วมันทนไม่ได้มันเปรี้ยวปากอยากกินมาทันทีเลยต้องออกเงินกันไปกินแต่กินได้ไม่มากเพราะแพง บางทีก็เอาเงินไปซื้อเหล้าเสรีแอบเอาเข้าไปนั่งกินในร้านด้วย ถ้ามีเงินหรือวันเกิดเพื่อนก็ไปจัดกันที่ลานเบียร์ไม่มีเงินก็ไปซื้อเหล้าเสรี กินแก้เปรี้ยวปากจะไปนั่งกินก็ไม่มีเงิน" วิจิตรา ปัญญาชัย, นันทนา ศรีสมบัติ, และทรงพิลาส วงศ์ใหญ่ (2550) ดังนั้นในการจัดการกับปัจจัยเอื้อ จึงจำเป็นต้องใช้มาตรการทางกฎหมายและมาตรการสังคมเข้ามาช่วยในการจัดการกับการเข้าถึงแหล่งจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

อย่างไรก็ตามผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าบริบททางสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระหว่างนักเรียนที่เริ่มดื่มแล้วไม่มีความแตกต่างจากเด็กนักเรียนที่ยังไม่เริ่มดื่ม โดยระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษานี้สะท้อนว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังคงง่ายต่อการเข้าถึงของวัยรุ่นซึ่งปัจจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นถือว่ามีความซับซ้อนแม้ว่าจะมีความตระหนักรู้ในเรื่องโทษและอันตรายจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับสูงแต่ก็ยังขาดทักษะในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่อาจถูกเชิญชวนให้ดื่ม ดังนั้นการป้องกันและลดอุบัติเหตุการดื่มเครื่องดื่มในวัยรุ่นควรให้ความสำคัญกับการเสริมทักษะในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นหลักพร้อมกับการให้ความรู้เรื่องโทษของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การขอความร่วมมือจากร้านค้าและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- 1) ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มในกลุ่มวัยรุ่นในระยะต่างๆของการดื่ม เช่น ระยะมึนใจที่จะไม่ดื่มระยะทดลองดื่ม และระยะดื่มประจำเพื่อนำมาพัฒนาโปรแกรมในการป้องกันการดื่มให้มีความเฉพาะเจาะจงและมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 2) ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มในกลุ่มวัยรุ่นในระดับของการดื่ม เช่น การดื่มแบบความเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายน้อย การดื่มแบบเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายสูง และการดื่มแบบอันตรายเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวางแผน ป้องกัน การเกิดอันตรายในกลุ่มวัยรุ่น และเพื่อเข้าใจถึงปัญหาของวัยรุ่นในการเลือกดื่มตามระดับของความเสี่ยง
- 3) ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในมาตรการควบคุมการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่วัยรุ่นอายุต่ำกว่า 18 ปี

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา คำแก่น. (2548). บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน บ้านดงขี้เหล็ก ตำบลแช่ช้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณรงค์ชัย หัตถ์. (2553). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นตอนต้น อำเภอฮอยดาวจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์สาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทักษพล ธรรมรังสี. (2556). สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบในประเทศไทย. นนทบุรี. ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา : เดอะกราฟิโกซิสเต็มส์ จำกัด.
- นพพล วิทย์วรพงศ์ และกรรณจรียา สุขรุ่ง. (2559). รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทยประจำปี พ.ศ. 2558. กรุงเทพฯ. ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา : เดือนตุลา.
- ปรียาพร ศุภษร. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พงษ์ศักดิ์ อันมอย. (2553). การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก การดื่มแบบเมาหัวราน้ำและผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) กรมสุขภาพจิต สถาบันวิจัย ระบบสาธารณสุข (สวรส.) และศูนย์วิจัยปัญหาสุรา(ศวส.).
- พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์. (2552). "ความเชื่อแบบแผนการดื่มและปัจจัยทำนาย การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนไทยในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ". วารสารสาธารณสุข มหาวิทยาลัยบูรพา. 5(2) : 28-39.
- มณฑนา ขอนดอก. (2555). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระยะแรกของนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอบางเปี้ยว จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สาวิตรี อ้นณรงค์กรชัย อโนมา หมึกทอง และถนอมศรี อินทนนท์. (2551). การเฝ้าระวังพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีการพิมพ์.
- วิจิตรา ปัญญาชัย นันทนา ศรีสมบัติ และทรงพิลาส วงศ์ใหญ่. (2550). สุรากับพฤติกรรมเด็กและเยาวชน: กรณีศึกษาในชุมชนจังหวัดพะเยา. พะเยา. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนะพะเยา.
- สุรศักดิ์ ไชยสงค์ กัณณพนธ์ ภักดีเศรษฐกุล และทักษพล ธรรมรังสี. (2556). รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รายจังหวัด พ.ศ. 2554. นนทบุรี : เดอะกราฟิโกซิสเต็มส์ จำกัด.
- โสภิตา เหมะหมาย. (2557). "ศึกษาผลของโปรแกรมเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนวิวัฒน์โยธิน ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองจังหวัดสุรินทร์". วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ. 7(2) : 273-283.

- โสฬารรณ อินทลิตฺธิ. (2554). กระบวนการและความสัมพันธ์ของการตีความแอลกอฮอล์กับการใช้ยาเสพติดในวัยรุ่น.
ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- อนงค์ ดิษฐ์สังข์. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้น. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Erikson, E. H. (1993). *Childhood and Society* : W. W. Norton.

